Τὸ φύλλον δραχ. 2.50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δραχ. 5.—

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὲς 100. Ἑξάμηνη δραχ. 55, Τρίμηνη δραχ. 30.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50· Ἀμερικῆς δολλάρια 3.—Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩΙ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 46ος — *Ἀθῆναι, 24 Ἰουνίου 1939* — *Ἔτος 61ον.—Ἀριθ. 30*

ΟΙ ΘΑΛΑΣΣΟΛΥΚΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ RUDYARD KIPLING

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἡ ζέστη καὶ ἡ μυρουδιὰ τῆς καμπίνας τοὺς ἔκαναν ν' ἀνέβοῦν στὸ κατάστρωμα γιὰ ν'ἀναπνεύσουν λίγον καθαρὸ ἀέρα. Ὅταν βρέθηκαν μαζὶ μὲ τὴ λεία τους ἐπάνω στὸ κατάστρωμα, βρῆκαν τὸν Ντίσκο νὰ χτυπᾶη τὸ καμπανάκι μ' ὅλη του τὴ δύναμη.

— Πάρ' την καὶ χτύπα την δίχως διακοπή, εἶπε στὸν Χάρβεϋ. Μοῦ φαίνεται σὰν κάτι ν' ἀκούω. Ὅ,τι κι' ἂν εἶναι, ἀπ' ἐδῶ θὰ τ' ἀκούσω καλύτερα.

Ἦταν ἕνα μοναχικὸ ἀδύνατο κουδούνισμα· ἡ βαρειὰ ἀτμόσφαιρα ἔμοιαζε σὰν νὰ τὸ ἀπορροφοῦσε ὁλότελα. Καὶ ὅποτε σταματοῦσε ὁ Χάρβεϋ, ἄκουγε τὴ βραχνὴ φωνὴ τῆς σειρήνας ἑνὸς καραβιοῦ κι' ἐγνώριζε ἀρκετὰ καλὰ τὸν Μπάνκο ὥστε νὰ ξέρη τί ἐσήμαινε αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Καὶ τότε ἦρθε στὸ νοῦ του, τόσο ζωντανή, ποὺ ἀνατρίχιασε, ἡ εἰκόνα ἑνὸς νεαροῦ ἀγοριοῦ μὲ κόκκινο πουλλόβερ—σύχαινόταν τώρα τὰ χτυπητὰ χρώματα μὲ ὅλη τὴν περιφρόνηση τοῦ ψαρᾶ—τοῦ παρουσιάστηκε ἡ εἰκόνα ἑνὸς ἀνόητου καὶ αὐθάδικου παιδιοῦ ποὺ κάποτε ἐδήλωσε πὼς «θὰ ἔκανε πολὺ γοῦστο» ἂν ἕνα βαπόρι ἔκοβε στὴ μέση, ἕνα ψαράδικο. Τὸ ἀγόρι αὐτὸ εἶχε ἰδιαίτερη καμπίνα μὲ λουτρὸ ζεστὸ καὶ κρύο καὶ χρειαζόταν δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας κάθε πρωὶ γιὰ νὰ διαλέξη σὲ μιὰ λίστα μὲ χρυσὴ κορνίζα γύρω-γύρω, ποιὰ φαγητὰ τοῦ ἄρεσαν καλύτερα. Καὶ τὸ ἴδιο ἀγόρι τώρα—ὄχι τὸ ἴδιο, ὁ πολὺ μεγαλύτερος ἀδελφός του — βρισκόταν ξύπνιο στὶς τέσσερις ἡ ὥρα τὸ πρωί, μέσα στὸ θαμποχάραμα, φορώντας μιὰ νιτσεράδα ποὺ ἔσταζε νερό, καὶ χτυποῦσε μὲ ἀγωνία κυριολεκτικὰ γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ζωῆς του, ἕνα καμπανάκι μικρότερο ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ χτυποῦσαν στὸ βαπόρι γιὰ νὰ καλέσουν τοὺς ἐπιβάτες γιὰ τὸ πρόγευμα, ἐνῶ σὲ μιᾶς ὀργυιᾶς ἀπόσταση μιὰ πλώρη ἀπὸ ἀτσάλι, δέκα μέτρα ψηλή, ἐρχόταν κατὰ πάνω τους μὲ εἴκοσι μίλλια τὴν ὥρα. Καὶ τὸ πικρότερο ἀπ' ὅλα ἦταν, πὼς μέσα στὸ βαπόρι αὐτὸ βρίσκονταν ἄνθρωποι, ποὺ αὐτὴ τὴν ὥρα κοιμόνταν μέσα στὶς στεγνὲς καὶ ταπετσαρισμένες καμπίνες τους καὶ ποὺ δὲν ἔμελλε ποτέ τους νὰ μάθουν, πὼς πρὶν ἀπὸ τὸ πρωινό τους πρόγευμα εἶχαν βουλιάξει ἕνα καραβάκι. Γι' αὐτὸ ὁ Χάρβεϋ χτυποῦσε τὸ καμπανάκι δίχως νὰ σταματᾶη.

— Ἔ βέβαια ἔβαλαν τὸν καταραμένο τὸν ἕλικά τους νὰ κάμη μιὰ στροφὴ λιγώτερο, γιὰ νὰ βρίσκουνται ἐν τάξει, μὲ εἶπε ὁ Ντὰν βάζοντας τὴ μπουροῦ τοῦ Μανουὲλ στὸ στόμα του. Αὐτὸ θὰ εἶναι μιὰ παρηγοριὰ γιὰ μᾶς, ὅταν θὰ βρισκόμαστε στὸν πάτο. Γιὰ ἄκουσέ τον! Βιάζεται φαίνεται.

— Ἀουουού—βουουού—σύπ! βρυχιόταν ἡ σειρήνα.

— Ντίγκι—ντίγκι—ντίγκ! ἔκανε τὸ καμπανάκι.

— Γκουού! φυσοῦσε ἡ μπουροῦ, ἐνῶ ἡ θάλασσα κι' ὁ οὐρανὸς ἐνώνονταν σὲ μιὰ γαλατερὴ ὁμίχλη.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Πῶς τοῦ ἀρέσει τοῦ Τέλη τὸ φαγάκι του! Καὶ τὸ κουτάλι κοντεύει νὰ φάη!
Ἀνεκοινώθη ὑπὸ τοῦ Μπετόβεν

Τότε ὁ Χάρβεϋ ἔνοιωσε κοντά του ἕνα πελώριο κινούμενο ὄγκο καὶ ἄθελά του σήκωσε τὰ μάτια του καὶ κοίταξε ψηλά, πολὺ ψηλά, τὴν ὀγρὴ πλώρη τοῦ βαποριοῦ, ὀρθὴ κι' ἀπότομη σὰν βράχο ποὺ θἄλεγε κανεὶς πὼς ἐρχόταν ὁλόϊσια κατὰ πάνω στὴ γολέττα. Ἕνα λεπτότατο φεστονάκι ἀπὸ ἄφρὸ ἔπαιζε μπρστὰ καὶ ἔδειχνε μιὰ σκάλα ἀπὸ λατινικοὺς ἀριθμούς, — XV, XVI, XVII, XVIII καὶ συνέχεια — ζωγραφισμένους ἐπάνω σὲ κοκκινωπὸ φόντο. Ἡ πλώρη ἔκανε μιὰ βουτιὰ κατὰ μπρὸς μ' ἕνα «σουουουού!» ποὺ πάγωνε κανενὸς τὴν καρδιά. Ἡ σκάλα χάθηκε. Μιὰ σειρὰ ἀπὸ κάγκελλα μπροὐντζινα ἄστραψε στὸ πέρασμα. Ἕνα φύσημα θερμοῦ ἀτμοῦ ράντισε τὰ χέρια τοῦ Χάρβεϋ, ποὺ ἦταν ὑψωμένα μὲ ἀπόγνωση πρὸς τὸν οὐρανό. Ἕνας κρουνὸς ζεστοῦ νεροῦ μούσκεψε βουΐζοντας τὸ κατάστρωμα τοῦ *Ἐδῶ εἴμαστε* καὶ ἡ μικρὴ γολέττα ἀνατάραχτηκε καὶ σπάραξε σύσσωμη μέσα στὴ δίνη τοῦ ἕλικα, ἐνῶ τὸ πίσω μέρος τοῦ βαποριοῦ ἐξαφανιζόταν μὲς στὴν ὁμίχλη.

Ὁ Χάρβεϋ ἦταν ἕτοιμος νὰ λιποθυμήσῃ, ὅταν ἄκουσε ἕνα ξερὸ κρότο σὰν νὰ πετοῦσαν μιὰ βαλίτσα ἐπάνω στὸ πεζοδρόμιο καὶ μιὰ ἀδύνατη μακρυνὴ φωνή, ποὺ μόλις ἔφθανε στ' αὐτιά του: «Θέ μου! Μᾶς ἐξούλιαξαν!»

— Ἐμᾶς; ἔκανε μὲ κομμένη πνοή.

— Ὄχι, ἕνα καράβι ἐκεῖ, παρακάτω. Χτύπα ἐσύ... Θὰ πᾶμε νὰ ἰδοῦμε! εἶπε ὁ Ντὰν βγάζοντας μιὰ βάρκα.

Σὲ ἕνα λεπτὸ ὅλοι, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Χάρβεϋ, τὸν Πὲν καὶ τὸν μάγειρα βρίσκονταν κιόλας μέσα στὴ βάρκα καὶ εἶχαν ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὴ γολέττα.

Ἐξαφνα, ἕνα κατάρτι κομμένο στὴ μέση σὰν μὲ τὸ πριόνι πέρασε ἀπὸ μπρός τους, παρασυρμένο ἀπὸ τὴ θάλασσα. Ὕστερα μιὰ ἄδεια ψαρόβαρκα, βαμμένη πράσινη ἦρθε καὶ χτύπησε ἐπάνω στὰ πλευρὰ τοῦ *Ἐδῶ εἴμαστε*, σὰν νὰ γύρευε νὰ τὴν πάρουν ἐπάνω. Ὕστερα πέρασε κάτι, μὲ τὸ πρόσωπο στὴ θάλασσα, μὲ θαλασσιὰ φανέλλα μά — δὲν ἦταν ὁλόκληρο τὸ σῶμα ἑνὸς ἀνθρώπου. Ὁ Πὲν ἄλλαξε χρῶμα καὶ κατάπιε τὴν ἀναπνοή του μ' ἕνα λόξυγκα. Ὁ Χάρβεϋ χτυποῦσε ἀπεγνωσμένα τὸ καμπανάκι, γιατὶ φοβόταν πὼς θὰ τοὺς βουλιάξουν ἀπὸ τὴ μιὰ στιγμὴ ὡς τὴν ἄλλη, καὶ ἀναπήδησε ἀκούγοντας τὴν φωνὴ τοῦ Ντὰν μόλις γύρισε πίσω ἡ βάρκα.

— Ἡ «Τζέννυ Κοῦσμαν», ἔκανε ὁ Ντὰν μ' ἕνα ὑστερικὸ γέλιο, κομμένη στὰ δύο, τσακισμένη καὶ κομματιασμένη. Οὔτε ἕνα τέταρτο τοῦ μιλλιοῦ μακρυά. Ὁ μπαμπᾶς ἐψάρεψε τὸ γέρο. Δὲν σώθηκε κανένας ἄλλος καὶ — εἶχε καὶ τὸ γιό του μαζί. Ὦ Χάρβεϋ, Χάρβεϋ, δὲν μπορῶ νὰ τὸ ὁποφέρω αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Εἶδα...

Ἔρριξε τὸ κεφάλι του μέσα στὰ χέρια καὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ μὲ λυγμούς, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἀνέβαζαν στὸ κατάστρωμα ἕναν ἄνθρωπο μὲ ψαρὰ μαλλιά.

— Γιατὶ μὲ γλυτώσατε; βογγοῦσε ὁ ξένος. Ντίσκο, γιὰ ποιὸ λόγο μὲ γλύτωσες;

Ὁ Ντίσκο ἔβαλε βαρειὰ τὸ χέρι του ἐπάνω στὸν ὦμο τοῦ γέρου, γιατὶ τὸ βλέμμα του ἦταν ἄγριο καὶ τὰ χείλη του ἔτρεμαν, καθὼς κοίταζε τὸ ἀμίλητο πλήρωμα.

Τότε ἔξαφνα σηκώθηκε καὶ μίλησε ὁ Πένσυλβάνια Πράττ, ποὺ λεγόταν καὶ Χῶσκινς καὶ Ρίτς καὶ Μὰκ Βίττυ ἢ ὅ,τι ἄλλο ὄνομα ὅποτε ξεχνοῦσε ὁ μπάρμπα Σάλτερς. Καὶ τὸ πρόσωπό του ἦταν ἀλλαγμένο καὶ ἀπὸ πρόσωπο τρελλοῦ εἶχε γίνει τὸ πρόσωπο ἑνὸς ἀνθρώπου γεμάτου πεῖρα καὶ σοφία.

Καὶ εἶπε μὲ δυνατὴ φωνή:

— Ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος ἀνελάβετο! Εὐλογημένον εἴη τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Ἤμουν — εἶμαι λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου. Ἀφῆστε τὸν σὲ μένα.

— Ὦ, ἀλήθεια, εἶσαι; εἶπε ὁ γέρος. Τότε προσευχήσου γιὰ νὰ μοῦ δοθῆ πίσω τὸ καράβι μου, ποὺ ἄξιζε ἐννιὰ χιλιάδες δολλάρια καὶ χίλια κουιντάλια ψάρι. Ἂν μ' ἀφήνατε καὶ δὲν μὲ σώζατε ἡ χήρα μου θὰ πήγαινε νὰ δουλέψῃ γιὰ νὰ βγάλῃ τὸ ψωμί της καὶ δὲν θὰ μάθαινε ποτέ της τίποτε. Ἐνῶ τώρα πρέπει νὰ τῆς τὰ πῶ ὅλα.

— Δὲν ἔχεις νὰ τῆς πῆς τίποτε, εἶπε ὁ Ντίσκο. Τὸ καλύτερο ποὺ ἔχεις νὰ κάνῃς εἶναι νὰ πλαγιάσῃς λιγάκι. Ἰάσων Ὀλλεϋ.

Ὅταν ἕνας ἄνθρωπος ἔχει χάσει τὸν μονάκριβο γιό του, τὸν κόπο ἑνὸς ὁλόκληρου καλοκαιριοῦ καὶ ὅλη του τὴν περιουσία, μέσα σὲ τριάντα δευτερόλεπτα μὲ τὸ ρολόι στὸ χέρι, εἶναι κάπως δύσκολο νὰ τὸν παρηγορήσῃ κανείς.

— Ὅλοι ἦταν ἀπὸ τὸ Γκλῶστερ, ἔ; ρώτησε ὁ Τὸμ Πλάττ, παίζοντας ἀπεγνωσμένα μὲ τὸ παλαμάρι μιᾶς ψαρόβαρκας.

— Καὶ μ' αὐτὸ τί; εἶπε ὁ Ἰάσων στίβοντας τὰ βρεγμένα γένια του. Φέτο τὸ φθινόπωρο θὰ πηγαίνω βόλτες τὶς κυρίες ποὺ θὰ ξεκαλοχερεύουν στὸ Γκλῶστερ.

— Ἔλα μαζί μου! ἔλα κάτω! εἶπε ὁ Πέν, σὰν νὰ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ δίνῃ διαταγές.

Οἱ ματιές τους συναντήθηκαν καὶ λίγα δευτερόλεπτα μιὰ βουβὴ πάλη ἔγινε ἀνάμεσα στοὺς δύο ἄντρες, στὸν Πέν, ποὺ τώρα πιὰ δὲν ἦταν ὁ Πέν. καὶ στὸν γέρο-πλοίαρχο, ποὺ τώρα πιὰ δὲν ἦταν παρὰ ἕνας ἄθλιος γαυαγός.

Ὕστερα ὁ Ἰάσων Ὀλλεϋ κατέβασε τὰ μάτια του καὶ σκυφτὸς ἀκολούθησε τὸν Πὲν πού, μὲ τὸ βλέμμα του ὑψωμένο πρὸς τὸν οὐρανό, κατέβηκε τὴ σκάλα, ποὺ ὁδηγοῦσε στὴν καμπίνα.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

Η ΑΓΝΩΡΙΣΤΗ (*)

Ποιὰ εἶναι τούτη
Ποὺ κατεβαίνει
Ἀσπροεντυμένη
Ἀφ' τὸ βουνό;

Τώρα ποὺ τούτη
Ἡ κόρη φαίνεται,
Τὸ χόρτο γένεται
Ἄνθι ἁπαλό.

Κ' εὐθὺς ἀνοίγει
Τὰ ὡραῖα του κάλλη,
Καὶ τὸ κεφάλι
Συχνοκουνεῖ.

Καὶ μαγεμένο,
Νὰ μὴ τὸ ἀφήσῃ,
Νὰ τὸ πατήσῃ,
Παρακαλεῖ.

Κόκκινα κι' ὥμορφα
Ἔχει τὰ χεῖλα,
Ὡσὰν τὰ φύλλα
Τῆς ροδαριᾶς,

Ὅταν χαράζῃ,
Καὶ ἡ αὐγούλα
Λεπτὴ βροχούλα
Στέλνει δροσιᾶς,

Καὶ τῶν μαλλιῶνε της
Τ' ὡραῖο πλῆθος
Πάνου 'ς τὸ στῆθος
Λάμπει ξανθό.

Ἔχουν τὰ μάτια της,
Ὁπού γελοῦνε,
Τὴ χρῶμα ποῦ ναι
Στὸν οὐρανό.

Ποιὰ εἶναι τούτη
Ποὺ κατεβαίνει
Ἀσπροεντυμένη
Ἀφ' τὸ βουνό;

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

(*) Ἡ Ἀγνώριστη συμβολίζει τὴν Ἄνοιξη.

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΜΕΛΕΤΗ

Ἀγαπητοί μου,

Ο ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΣ μας Σταθμὸς κι' ἡ κυρία Ἀντιγόνη Μεταξᾶ μοῦ ἔκαμαν τὴ μεγάλη τιμὴ νὰ γιορτάσουν τὰ φιλολογικά μου Πενηντάχρονα, ἀφιερώνοντας σ' αὐτὰ τὴν «παιδικὴ ὥρα» τῆς περασμένης Τετάρτης, 14 Ἰουνίου. Ὅσοι ἤσαστε στὰ σπίτια σας ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἀπὸ τὶς ἑπτὰ καὶ εἴκοσι ὥς ὀκτώ, θἀκούσατε τὴν ὡραία μετάδοση καὶ θὰ εὐχαριστηθῆκατε πολύ. Στὴν ἀρχὴ εἶπε λίγα προεισαγωγικὰ λόγια ἡ κυρία Μεταξᾶ, κατόπι διαβάσθηκε ἕνας σύντομος χαιρετισμός μου στὰ Ἑλληνόπουλα, ποὺ τὸν ἔγραψα γιὰ τὴ γιορτή, κατόπι ὁ δημοσιογράφος κ. Δράκος μίλησε γιὰ τὴ ζωή μου καὶ τὸ ἔργο μου, προπάντων τὸ διαπλασιακό, κατόπι διάβασε ὁ ἴδιος μιὰ παλιὰ Ἀθηναϊκὴ Ἐπιστολή μου γιὰ τὴ μελέτη τῶν ἐξετάσεων, καὶ τέλος οἱ μικροὶ ἠθοποιοὶ τῆς κ. Μεταξᾶ ἔπαιξαν δυὸ παιδικὰ θεατρικά μου ἔργα, τὸ μονόλογο γιὰ κορίτσι «Ζούρ-φίξ», καὶ τὴν κωμωδία «Τὰ ἔξοδα τῆς δίκης».

Ὅλα ὡραῖα καὶ στὸν τόνο. Μὲ συγκίνησε πολὺ ἡ ὁμιλία τοῦ κ. Δράκου ποὺ μὲ πρωτογνώρισε, καθὼς εἶπε, ὅταν ἦταν κι' αὐτὸς Διαπλασόπουλο. Κι' ἡ Ἐπιστολή μου ἐκείνη, ποὺ τὴ διάβασε τόσο καλά, σὰ νὰ τὴν ἔλεγα ἐγὼ ὁ ἴδιος, μοῦ ἔφερε ἕνα σωρὸ ἀναμνήσεις, γιατὶ μὲ ξαναγύρισε στὴν ἐποχὴ ποὺ τὴν ἔγραψα. Ἤμουν τότε νέος — ἐγώ, βλέπετε, δὲν εἶμαι σὰν τὸν Ἀανία ποὺ μένει πάντα ὁ ἴδιος, ἐγὼ μεγαλώνω, γερνῶ — κι' ἀποτεινόμουν σὲ παιδιά, στὰ Διαπλασόπουλα τοῦ καιροῦ ἐκείνου, ποὺ δὲν τὰ περνοῦσα καὶ τόσο πολλὰ χρόνια, γι' αὐτὸ τοὺς ἔλεγα πὼς εἶμαι ἕνας μεγάλος φίλος τους ἢ ἀδελφός. Δηλαδὴ δὲν τὰ ἔλεγα ἀκόμα παιδιά μου, ὅπως λέω τὰ σημερινά, ποὺ ἔπρεπε μάλιστα νὰ τὰ λέω ἐγγόνια μου. Κι' ἦταν, παιδιά μου, οἱ πατέρες σας, οἱ μητέρες σας, ἴσως κι' οἱ πάπποι σας κι' οἱ μάμμες... Ἀλλὰ τί σημαίνει; Τὴν Ἐπιστολὴ ποὺ ἔγραψα τότε, μποροῦσε ἐξαίρετα νὰ τὴ γράψω καὶ σήμερα. Ἡ γλῶσσα θἄλλαζε μόνο — τότε μεταχειριζόμουν μιὰν ἁπλὴ καθαρεύουσα — ἀλλὰ τὰ νοήματα θἄταν τὰ ἴδια. Γιατὶ τὰ ἴδια εἶναι καὶ τὰ σημερινὰ παιδιά, καὶ τὸ ἴδιο κάνουν αὐτὸν τὸν καιρό: μελετοῦν γιὰ ἐξετάσεις. Κι' ὅπως φαντάσθηκα τὰ τότε, ἔτσι θὰ μποροῦσα νὰ φαντασθῶ καὶ τὰ σημερινά, μὲ τὰ κεφαλάκια σκυμμένα πάνω στὰ βιβλία, κι' ἔτσι θὰ ἤθελα πάλι νὰ τὰ πλησιάσω σιγά-σιγά, νὰ σκύψω ἀπὸ πίσω τους, νὰ τοὺς χαϊδέψω τὰ μαλλιὰ καὶ νὰ τοὺς ψιθυρίσω στ' αὐτί: θάρρος!..

Ὁ κ. Δράκος ἐδιάλεξε νὰ διαβάσῃ τὴν Ἐπιστολή μου ἐκείνη καὶ σὰν ἐπίκαιρη. Ὅλα τὰ καλὰ παιδιὰ αὐτὸν τὸν καιρὸ μελετοῦν. Κι' ἐκεῖνα ποὺ ξέρουν τὰ μαθήματά τους, γιατὶ πρέπει νὰ τὰ ξαναθυμηθοῦν κι' ἐκεῖνα ποὺ ἔτυχε νἀρρωστήσουν στὸ διάστημα τοῦ χρόνου καὶ νὰ κόμουν ἀπουσίες, καὶ νὰ χάσουν μαθήματα, ποὺ πρέπει νὰ τὰ μάθουν τώρα. Ἔχουν ἐξετάσεις, ἔχουν διαγωνισμούς. Καὶ πρέπει νὰ μελετήσουν γιὰ νὰ διαπρέψουν, νὰ πάρουν «ἕνα λαμπρὸ ἄριστα ἢ ἕνα ἐπίζηλο λίαν καλῶς» καὶ νἀποζημιωθοῦν αὐτὰ τὰ ἴδια γιὰ τοὺς κόπους τους, καὶ νὰ χαροῦν οἱ γονεῖς τους, ἡ Διάπλασις κι' ἐγώ... Μόνο τὰ κακὰ παιδιὰ δὲν μελετοῦν. Ἀλλὰ τὰ κακὰ παιδιὰ δὲν εἶναι Διαπλασόπουλα... Αὐτὰ ἔλεγα στὴν Ἐπιστολή μου ἐκείνη, αὐτὰ μποροῦσε νὰ ξαναπῶ καὶ στὴ σημερινή. Τίποτα καταδάθος δὲν ἄλλαξε. Καὶ τὰ παιδιὰ εἶναι τὰ ἴδια, κι' οἱ ἐξετάσεις, κι' ἡ μελέτη γιὰ τὶς ἐξετάσεις, κι' ἡ Διάπλαση, κι' ἐγώ. Ἂν τότε μ' ἐχώριζαν μόνο δέκα-δεκαπέντε χρόνια ἀπὸ τοὺς νεαρούς μου ἀναγνῶστες, ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς μὲ χωρίζουν πολλά. Αὐτὸ εἶναι ὅλο...

Καὶ τελειώνοντας, ἐκφράζω τὶς θερμότερές μου εὐχαριστίες καὶ στὸ Ραδιοφωνικό μας Σταθμό, καὶ στὸν ὑπουργὸ τοῦ Τύπου καὶ Τουρισμοῦ κ. Νικολούδη ποὺ τὸν ἔχει ὑπὸ τὴν ἀνώτερή του ἐπίβλεψη, καὶ τὴν κυρία Ἀντιγόνη Μεταξᾶ, καὶ τὸν κ. Δράκο, γιὰ τὰ τόσο τιμητικά τους λόγια, καὶ τοὺς μικροὺς ἠθοποιοὺς ποὺ ἔπαιξαν τόσο ὄμορφα τὰ ἐργάκια μου. Ἀλήθεια, στὰ «Ἔξοδα τῆς δίκης», ἀκούσθηκαν καὶ μερικὰ καλαμπούρια ποὺ δὲν εἶναι... τοῦ εἴδους μου. Π. χ. «εἶσαι ἀνάλατος, κι' ἐπειδὴ μᾶς ἐφαγες καὶ τὸ γλυκό, εἶσαι γλυκανάλατος». Αὐτά, νὰ ξέρετε, τὰ ἐπρόσθεσε ὁ συγγραφέας κ. Ν. Δάσκαρης, ὅταν τὰ μικρὰ τότε παιδιά του μὲ τὰ παιδιὰ τοῦ κ. Γιαννουκάκη ἔπαιξαν τὴν ἴδια κωμωδίτσα στὸν «Παρνασσό», στὰ Τριαντάχρονα τῆς «Διαπλάσεως».

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΘΕΛΕΙ — Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΔΕΝ ΘΕΛΕΙ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

5.

Ὁ Κωστάκης δὲν τὰ λογάριασε καλά. Ἡ μαμμά του ἔφριξε ὅταν τὸν εἶδε μ' ἐκεῖνα τὰ χτενισμένα τάχα μαλλιά, ποὺ εἶχαν σηκώσει κι' ὅλη τὴ σκόνη τοῦ δρόμου κι' ἀπὸ ξανθιὰ εἶχαν γίνει σταχιά. Δὲν τοῦ εἶπε ὅμως τίποτα, γιὰ νὰ μὴ τῆς ξαναφύγῃ. Τὸν ἔβαλε μόνο γὰ λουστῆ καί, ἀφοῦ ἔφαγαν, τὸν ἔστειλε στὸ κρεββάτι του.

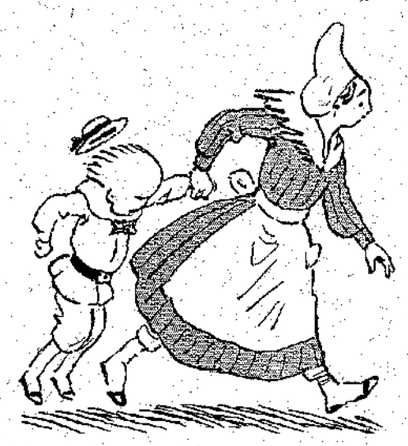

Τὸ πρωΐ, ὁ Κωστάκης ξύπνησε, ἔβαλε πάλι στὸ πρόσωπό του ἀπὸ τὸ φάρμακο κατὰ τῆς φαλάκρας καὶ ντύθηκε μὲ τὴν ἡσυχία του. (Ἦταν καλοκαίρι καὶ σχολεῖο δὲν πήγαινε). Τότε, ποὺ λέτε, τὸν ἄρπαξε ἡ Μαργαρώ.

— Ἐλᾶτε, τοῦ εἶπε, τὸ καπέλλο σας κι' ἐμπρός!

— Ἐ, γιὰ στάσου! Ποῦ θέλεις νὰ μὲ πᾷς;

— Ἔχω διαταγὴ ἀπὸ τὴν κυρία μαμμά σας. Θὰ σᾶς πάω στὸν κύριο Ψαλλίδα νὰ σᾶς κόψῃ αὐτὲς τὶς μαλλούρες. Κι' ἂν δὲν θέλετε μὲ τὸ καλό, θὰ σᾶς πάω μὲ τὸ κακό.

Φυσικά, ὁ Κωστάκης ἀντιστάθηκε σὰ δαιμονισμένος. Μὰ ἡ Μαργαρὼ ἦταν πολὺ γερὴ χωριατοπούλα. Καὶ κατὰ τὴ διαταγὴ τῆς κυρίας της, πῆγε τὸν καλό σας Κωστάκη σούρνοντας ὥς τὸ κουρεῖο καὶ τὸν κάθισε μὲ τὸ στανιὸ στὴν πολυθρόνα.

— Γιὰ τὰ μαλλιὰ δὲν σᾶς ρωτῶ, τοῦ εἶπε κοροϊδευτικὰ ὁ κ. Ψαλλίδας· βλέπω πὼς θέλουν καὶ παραθέλουν μάλιστα κόψιμο. Ἀλλὰ μήπως θέλετε τυχὸν καὶ νὰ σᾶς ξυρίσω;

— Σήμερα ὄχι, ἀποκρίθηκε μ' ὅλο του τὸ σοβαρὸ ὁ Κωστάκης· μὰ ἀπὸ τὴν ἐρχομένη ἑβδομάδα... ἐλπίζω.

Ὁ κ. Ψαλλίδας ἐνόμισε πὼς τὸν κορόϊδευε τώρα κι' ὁ Κωστάκης καὶ γέλασε μὲ τὴν ἐξυπνάδα του. Ἐμεῖς ὅμως ξέρουμε τί ἐννοοῦσε, ὅταν ἔλεγε «ἀπὸ τὴν ἐρχομένη ἑβδομάδα»...

Κι' οἱ μαλλούρες ἐπιτέλους χράπ-χράπ ἐκόπηκαν κι' ἔπεσαν στὸ πάτωμα. Πώ, πώ! Ἕνα μαξιλάρι θὰ γέμιζες μὲ δαῦτες. Μὰ καὶ νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, ὁ Κωστάκης δὲν δυσαρεστήθηκε ὅταν ἐννοιωσε τὸ κεφάλι του ἐλαφρό, δροσερό, καὶ γύρισε στὸ σπίτι χωρὶς πιὰ νὰ τὸν σούρνη ἡ Μαργαρώ.

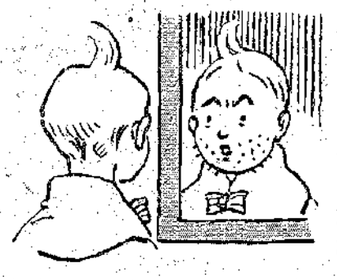

Τὸ πρωΐ τῆς ἄλλης ἡμέρας, αἰσθάνθηκε μιὰ φοβερὴ φαγούρα σ' ὅλο του τὸ πρόσωπο. Πῆγε στὸν καθρέφτη καὶ κοιτάχτηκε. Ὤ, δυστυχία. Ἀντὶ νὰ τοῦ φυτρώσουν γένεια καὶ μουστάκια, τοῦ φύτρωσαν... σπυράκια! Αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα εἶχε τὸ φάρμακο κατὰ τῆς φαλάκρας. Εὐτυχῶς, ἅμα τὰ ἔπλυνε μὲ ἀμμωνία, τὰ σπυράκια τοῦ πέρασαν. Ἔμαθε ὅμως νὰ μὴν ἐμπιστεύεται στὸ ἑξῆς φάρμακα ἀπὸ τσαρλατάνους τοῦ δρόμου.

Ὅσο γιὰ τὰ μαλλιά του, μιὰ ποὺ ἀψήφησε τὴν κοροϊδεία τοῦ κ. Ψαλλίδα, πήγαινε πιὰ καὶ τοῦ τὰ ἔκοβε τακτικά, χωρὶς νὰ περιμένη νὰ βγάλη πρῶτα τρίχες καὶ στὸ πρόσωπο—πρᾶγμα ποὺ δὲν θὰ γινόταν, καθὼς τὸν βεβαίωσε ὁ παππούς, παρὰ ὕστερ' ἀπὸ ὀχτὼ ἢ δέκα χρόνια.

(*Ἀκολουθεῖ*) Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

— ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΑΣ JEANNE COLOMB —

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

Ὁ καπνὸς φαινόταν τώρα πιὸ πυκνός. Ἔστριψαν ἀπὸ ἕνα μονοπάτι καὶ μπρὸς στὰ μάτια τῆς γυφτοπούλας παρουσιάστηκε ἕνα θέαμα ποὺ τῆς θύμισε τὰ παιδικά της χρόνια.

Τί ἦταν αὐτὸ τὸ θέαμα ποὺ τόσο συγκίνησε τὴν καρδιά της;

Ἦταν μιὰ τσιγγάνικη κατασκήνωση, δέκα φορὲς ὅμως μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν κατασκήνωση τοῦ Τίζζκο. Γύρω-γύρω ἦταν βαλμένα τὰ ἁμάξια τῶν Τσιγγάνων, μερικὰ σκελετωμένα ἄλογα ἔβοσκαν ἐλεύθερα ἐκεῖ κοντὰ κι' ἐδῶ κι' ἐκεῖ ἦταν στημένα τὰ τσαντήρια τῶν Τσιγγάνων, ἐνῶ ἀπὸ τ' ἀνοίγματά τους ξεπρόβαιναν διάφορα κεφάλια, κοιτάζοντας ἔξω μὲ περιέργεια. Κάμποσα παιδάκια μισόγυμνα, μὲ μαλλιὰ σὰν φρύγανα, ἔπαιζαν μὲ κάτι ἀδύνατα σκυλιὰ καὶ γυναῖκες καθισμένες στὸν ἥλιο μπάλωναν κάτι μισότριβα παρδαλὰ φουστάνια.

Μὲς στὴ μέση ἦταν ἀναμμένη μιὰ μεγάλη φωτιὰ καὶ γύρω τους ξαπλωμένοι μερικοὶ Ἀτσίγγανοι πυρώνονταν τεμπέλικα. Ἄλλες φωτιὲς μικρὲς ἦταν ἀναμμένες μπροστὰ ἀπὸ κάθε τσαντήρι καὶ ἐπάνω ἦταν στημένα τσουκάλια ἢ τεντζερέδες ὅπου οἱ Τσιγγάνες ἔβραζαν τὸ φαγητό. Παρακάτω νεαροὶ Ἀτσίγγανοι ἔξυναν λεπτὰ κλαριὰ λυγαριᾶς ποὺ τὰ ἔπαιρναν οἱ καλαθοπλέκτες γιὰ νὰ πλέξουν καλάθια καὶ κόφες.

Ὅλοι αὐτοὶ γύρισαν τὶς μαῦρες ματιές τους κατὰ τὴ Μαριὰ ποὺ τὶς ὑπόμεινε ἀτάραχη. Ὁδηγημένη ἀπὸ τὸν Ζάκη ἔφθασε στὴ μέση ἀπὸ τὴν κατασκήνωση, ὅπου ἔκαιγε ἡ μεγάλη φωτιά. Ὁ γεροντότερος ἀπὸ τοὺς ξαπλωμένους Ἀτσιγγάνους ἀνασηκώθηκε λιγάκι στὸν ἀγκῶνα του κι' εἶπε στὸν Ζάκη μὲ βαρὺ κι' ἐπίσημο τόνο:

— Τί μᾶς φέρνεις αὐτοῦ;

—Ἀρχηγέ, εἶναι μιὰ ἀδερφή μας ποὺ τὴν εἴχαμε χαμένη. Εἶναι ἡ Μαριά, ἡ κόρη τῆς Ζαμόρας.

Ἀπὸ παντοῦ ἀκούστηκαν ψιθυρίσματα. Ὅλοι οἱ Ἀτσίγγανοι καὶ οἱ Τσιγγάνες περιτριγύρισαν τὴ Μαριὰ λέγοντας: «Ἡ κόρη τῆς Ζαμόρας! τῆς Πεντάμορφης Ζαμόρας! ποὺ σάν χόρευε θαρρεῖς πὼς δὲν πατοῦσε στὴ γῆ, ποὺ δὲν εἶχε δεύτερη στὸ κέντημα!»

Μὰ κανένας δὲν τολμοῦσε νὰ πῆ τίποτε στὴ Μαριὰ πρὶν τῆς μιλήση ὁ ἀρχηγός.

Ἐκεῖνος ἀνακάθισε καὶ κοίταξε μὲ προσοχὴ τὴ Μαριά.

— Πραγματικά, εἶπε ὕστερα, ἀπὸ λίγο, φαίνεσαι πὼς εἶσαι τῆς φυλῆς μας. Λέει ἀλήθεια ὁ Ζάκης; Εἶσαι κόρη τῆς Ζαμόρας;

—Ἔτσι μοῦ εἶπαν πὼς τὴν ἔλεγαν τὴ μητέρα μου. Τὸν πατέρα μου τὸν ἔλεγαν Σάνδορ. Μὰ δὲν τοὺς γνώρισα τοὺς γονεῖς μου.

— Καὶ δὲν ξέρεις ἀπὸ ποῦ ἦσαν;

— Ὁ πατέρας μου ἦταν ἀπὸ τὴν Οὐγγαρία, ἡ μητέρα μου ἦταν γιτάνα ἀπὸ τὴν Ἀνδαλουσία.

— Καλά, καὶ ποιὸς σ' ἀνέθρεψε;

—Ὁ Κοβάκ. Ἦταν ἀρχηγὸς τῆς φυλῆς μας. Κι' ὅταν πέθανε αὐτὸς ἔγινε ἀρχηγὸς ὁ Τίζζκος.

— Καὶ πῶς δὲν εἶσαι μαζί του;

—Ἡ γυναίκα του ἡ Ναφτὲ μὲ κακομεταχειριζόταν, κι' ἔφυγα κι' ἐγώ. Μὲ περιμάζεψαν ὕστερα κάτι χριστιανοί, μ' ἔθρεψαν καὶ μὲ περιποιήθηκαν πολὺν καιρὸ κι' ἔπειτα μ' ἔβαλαν στὸ Ὀρφανοτροφεῖο.

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἀτσιγγάνων ζάρωσε τὰ φρύδια του.

— Στὸ Ὀρφανοτροφεῖο! Στὴ φυλακὴ νὰ βάλουν τὴν ἐλεύθερη γυφτοπούλα. Καὶ ἀπὸ κεῖ τώρα βγῆκες;

—Ὄχι, μ' ἔβαλαν ἐδῶ κοντὰ σ' ἕνα σπίτι. Τὸ πρωὶ μ' ἐστειλαν στὸ δάσος νὰ μαζέψω ξύλα. Ἀλλὰ ἐκεῖ ξεχάστηκα κι' ἄρχισα νὰ μαζεύω λουλούδια καὶ ξεμάκρυνα πολὺ καὶ καθὼς ἤμουν μόνη μου ἐτραγούδησα τὸ τραγούδι τῆς πεντάμορφης Βαλῆς. Δὲν ἐπρόφθασα νὰ τὸ ἀποτελειώσω ἐγώ, μοῦ τὸ ἀποτέλειωσε ἡ φωνὴ τοῦ Ζάκη. Μ' ἐπῆρε ὁ Ζάκης ἀπὸ τὰ χέρι καὶ μ' ἔφερε ἐδῶ.

— Ὁ Ζάκης σὲ γυρεύει τώρα καὶ χρόνια στὰ βουνὰ καὶ στοὺς κάμπους. Ἔρχεσαι μαζί μας;

Ἡ Μαριὰ δὲν δίστασε καθόλου γιατὶ σκέφθηκε πὼς ἐκεῖνοι ποὺ ἀγαποῦσε τὴ λησμονοῦσαν. Ἐδῶ τὴν προσκαλοῦσε ὁ φίλος της καὶ ὁμόφυλοί της τῆς ἀνοιγαν τὴν ἀγκαλιά τους. Χωρὶς κανένα δισταγμὸ προσκύνησε τὸν ἀρχηγὸ καὶ εἶπε:

—Ὅπου θὰ πᾶτε καὶ σεῖς, ἔρχομαι κι' ἐγώ. Ἀρχηγέ, εἶμαι στὶς προσταγές σου.

Ὁ ἀρχηγὸς ἄπλωσε τὰ χέρια του πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τῆς Μαριᾶς καὶ φώναξε στοὺς Ἀτσίγγανους ποὺ εἶχαν μαζευτεῖ ἕνα γύρω:

—Ἀκοῦτε! Ἐγὼ ὁ Μιχάλης Ζαμόν δέχομαι στὴ φυλή, ποὺ κανεὶς δὲν πρέπει νὰ πῆ τ' ὄνομά της δυνατά, τὴ Μαριά, κόρη τοῦ Σανδὸρ καὶ τῆς Ζαμόρας. Ὅλοι σας νὰ βοηθᾶτε καὶ νὰ ὑπερασπίζεστε τὴν κόρη τῶν Ἀτσιγγάνων.

Μιὰ μεγάλη βοὴ ἀκούστηκε καὶ ὅλοι ἔτρεξαν κοντὰ στὴ Μαριὰ γιατὶ φιλοτιμήθηκαν ποιὸς θὰ τὴν πρωτοπάρη κοντά του.

Ὕστερα ὁ ἀρχηγὸς τοὺς εἶπε νὰ ἑτοιμασθοῦν νὰ ξεκινήσουν. Εὐθὺς τ' ἄλογα ζεύχθηκαν, τὰ τσαντήρια διπλώθηκαν, οἱ φωτιὲς σβύστηκαν, τὰ ἔχνη ὅλα ἀπὸ τὴν κατασκήνωση ἐξαφανίστηκαν καὶ οἱ Ἀτσίγγανοι ξεκίνησαν τραβώντας μέσα ἀπὸ τὸ δάσος κατὰ τὴν ἀντίθετη διεύθυνση ἀπὸ ἐκείνην ποὺ εἶχε ἔρθει ἡ Μαριά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'

Ὅταν ἡ Μαριά, λίγες ὧρες πρωτύτερα περίμενε νὰ ἔρθη τὸ καλοκαίρι γιὰ νὰ φύγη ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς κυρᾶ-Σπύραινας, δὲν εἶχε σκοπὸ νὰ γυρίση στοὺς Ἀτσιγγάνους. Στὴν καρδιά της μέσα εἶχε τὸ Πανωχώρι καὶ ὁ μόνος πόθος της ἦταν νὰ ζήση κοντὰ στὴν Ἐμορφία νὰ περιποιῆται τὸν κὸρ Πέτρο καὶ τὴν κυρὰ Μαρία καὶ νὰ παίρνη μαθήματα ἀπ' τὴ μητέρα τοῦ γιατροῦ. Μὰ ὅλα αὐτὰ στὴ στιγμὴ ξεχάστηκαν. Ἔφτασε ν' ἀντικρύση τοὺς Ἀτσίγγανους, ν' ἀκούση δυὸ-τρεῖς λέξεις ἀπ' τὴ γλῶσσα ποὺ εἶχε μάθει νὰ μιλάη ἀπὸ μικρὸ παιδί, καὶ τὸ σπουδαιότερο ἀπ' ὅλα, ἔφτασε ν' ἀντικρύση τὸν Ζάκη τὸν παιδικό της φίλο καὶ παλιὸ προστάτη της, γιὰ νὰ σβυστοῦν ἀπὸ τὸ μυαλό της ὅλα τὰ χρόνια ποὺ πέρασε μαζὶ μὲ τοὺς πολιτισμένους ἀνθρώπους. Ὅλα της τὰ τσιγγάνικα ἔνστικτα ξύπνησαν μέσα της καὶ μὲ πάθος ξαναγύρισε στὴ νομαδικὴ ζωή. Ἡ καρδιά της χτύπησε δυνατὰ καὶ τὰ μάτια της ἄστραψαν τὴ στιγμὴ ποὺ ξεκίνησε τὸ ἁμάξι καὶ ἀνασήκωσε λιγάκι τὸ ὕφασμα ποὺ σκέπαζε τὴν εἴσοδό του ἀπὸ πίσω γιὰ νὰ ἴδῃ τὴ μακρυὰ γραμμὴ τῶν ἄλλων ἁμαξιῶν ποὺ ἀκολουθοῦσαν τὸν ἴδιο δρόμο. Ὅλα ἦταν ἴδια ὅπως στὰ παιδικά της χρόνια καὶ ἐγέλασε σὰν θυμήθηκε τὰ παλιά της.

Προχωροῦσαν πολὺ γρήγορα γιατὶ ὁ ἀρχηγὸς ἤθελε νὰ βρίσκονται ὅσο τὸ δυνατὸν μακρύτερα ὅταν τ' ἀφεντικὰ τῆς Μαριᾶς θὰ ἀνακάλυπταν τὴν ἐξαφάνισή της καὶ θὰ ἔβγαιναν στὸ δάσος γιὰ νὰ τὴν βροῦν. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο κιόλας ἀνέβαλε τὴ γιορτὴ ποὺ σύμφωνα μὲ τὸν ἀτσιγγάνικο νόμο γίνεται κάθε φορὰ ποὺ κατατάσσεται ἕνα καινούργιο μέλος στὴ φυλή, καὶ ποὺ θὰ γινόταν τώρα γιὰ νὰ εὐχηθοῦν στὴ Μαριὰ τὸ «καλῶς ὥρισες»!

Μὰ γιὰ τὴ Μαριὰ καὶ τὸ ταξίδι αὐτὸ ἀκόμα ἦταν γιορτὴ καὶ πανηγύρι. Νὰ βλέπη κάθε μέρα καὶ καινούργιους τόπους, ν' ἀκούη ἐπαίνους γιὰ τὶς χάρες καὶ τὴν ὀμορφιὰ τῆς μάννας της καὶ γιὰ τὴν δύναμη καὶ τὴν ἀξιωσύνη τοῦ πατέρα της, νὰ θυμᾶται ξαγακούγοντας τὰ τραγούδια ποὺ τὴν νανούριζαν ὅταν ἦταν μωρό, νὰ τὰ τραγουδᾶη κι' αὐτὴ καὶ ν' ἀκούη τόσα καλὰ λόγια ἀπὸ τὶς γριὲς Τσιγγάνες, ποὺ τῆς προφήτευαν πὼς μιὰ μέρα θὰ γινόταν σὰν τὴν μητέρα της, τὴ Ζαμόρα, τὸ ἄστρο τῆς φυλῆς τῶν Ἀτσιγγάνων. Ὅλα αὐτὰ ἔφθαναν βέβαια γιὰ νὰ τῆς σηκώσουν τὰ μυαλά.

Τῆς ἄρεσε ποὺ ἔμενε στὸ ἁμάξι τῆς Μίσκας Ζαλόφυ ποὺ καὶ εὐρύχωρο ἦταν καὶ καλὰ «ἐπιπλωμένο». Τὴ Μίσκα Ζαλόφυ τὴ σέβονταν ὅλοι πολὺ γιατὶ ἦταν συγγενὴς τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ γιατὶ ἤξερε νὰ κάνη διάφορα μαγικὰ γιὰ νὰ ξαναβρίσκη κανεὶς τὰ χαμένα του πράματα καὶ μαντζούνια γιὰ ὅλες τὶς ἀρρώστειες. Ἦταν ἄλλωστε μιὰ γυναίκα μὲ ἀγαθώτατο χαρακτῆρα, δὲν ἐμάλλωνε ποτὲ κανέναν καὶ ποτὲ της δὲν καυγάδιζεν. Τῆς ἄρεσε νὰ λέη παραμύθια καὶ ἐπειδὴ τῆς Μαριᾶς τῆς ἄρεσε νὰκούη, ἐταίριασαν περίφημα καὶ περνοῦσαν πολὺ καλὰ μεταξύ τους.

Ἦταν μιὰ τσιγγάνικη κατασκήνωση. (Σελ. 255. στ. α')

Μέσα στὸ ἴδιο ἁμάξι ἔμεναν οἱ τρεῖς κόρες τῆς Μίσκας ποὺ δὲν ἔκαναν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ στολίζονται καὶ ἡ γριὰ μητέρα της ποὺ κοιμόταν ὅλη ὥρα καὶ δὲν ἐνοχλοῦσε κανένα. Στοὺς σταθμοὺς κατέβαιναν οἱ Ἀτσίγγανοι ἀπὸ τ' ἁμάξια τους γιὰ νὰ ξεμουδιάσουν λίγο τὰ πόδια τους. Ὁ Ζάκης ἔτρεχε τότε νὰ βρῆ τὴ Μαριὰ καὶ ἄρχιζαν τὴν κουβέντα. Τῆς διηγόταν ὅλα ὅσα εἶχαν γίνει ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ εἶχαν ἀποχωριστεῖ καὶ τὴ ρωτοῦσε γιὰ τὰ δικά της. Πολὺ συχνὰ τῆς ἔλεγε:

—Λίγον καιρὸ ἀκόμη θέλω γιὰ νὰ γίνω ἄνδρας, καὶ ἂν τὸν ἀπαντήσω πουθενὰ τὸν Τίζζκο, συμφορά του τί ἔχει νὰ πάθη. Θὰ τὸν βάλω νὰ μοῦ πληρώση ὅλες τὶς ξυλιὲς ποὺ ἔφαγες ἀπ' τὴ Ναφτέ.

Καὶ ἡ Μαρία μὲ χαρὰ καὶ μὲ συγκίνηση ἔβλεπε πὼς εἶχε ἕναν τόσο πρόθυμο καὶ ἀφοσιωμένο προστάτη.

Ὕστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες, ὅταν εἶχαν πιὰ ξεμακρύνει ἀρκετὰ ἀπὸ τὴν περιοχὴ ποὺ θὰ ἔφθαναν οἱ ἔρευνες τῆς κυρᾶ-Σπύραινας, ὁ ἀρχηγὸς ἔδωσε στὴ Μαριὰ τὴν ἄδεια νὰ γυρίζη στὰ χωριά, μαζὶ μὲ τὶς ἄλλες τσιγγάνες καὶ νὰ πουλάη κι' αὐτὴ καλάθια, κόσκινα καὶ διάφορα ἄλλα πράγματα. Οἱ ἄνδρες ἀπὸ μέρους τους ἔπαιρναν χαλκώματα γιὰ νὰ τὰ γανώσουν, διόρθωναν μύλους καὶ ἔκαναν ὅ,τι ἄλλες δουλειὲς συνηθίζουν οἱ Ἀτσίγγανοι. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Τσιγγάνους δὲν ἤξεραν καμμιὰ τέχνη μὰ κέρδιζαν τὸ ψωμί τους τραγουδώντας καὶ χορεύοντας. Μὰ καὶ ἀπὸ τὶς Τσιγγάνες πολλὲς τραγουδοῦσαν καὶ χόρευαν καὶ μάλιστα τὰ κορίτσια. Πρώτη ἀπ' ὅλες ἦταν ἡ Μαριὰ ποὺ ξεπερνοῦσε ὅλα τὰ ἄλλα κορίτσια στὸ χωριό. Κι' ἴσως βέβαια καμμιὰ ἄλλη ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ χόρευαν νὰ τὴν ἔβλεπε μὲ ζήλεια, μὰ δὲν βρέθηκε καμμιὰ μητέρα ποὺ νὰ τολμήση νὰ δείρη τὴ Μαριὰ γιὰ χάρη τῆς δικῆς της κόρης. Κι' ὕστερα, ὁ Ζάκης ἦταν ἕτοιμος νὰ τὴν ὑπερασπιστῆ, σὲ κάθε περίπτωση.

Δὲν εἶναι βέβαια ἀνάγκη νὰ ποῦμε πὼς ἡ Μαριὰ φόρεσε τσιγγάνικα φουστάνια. Στὴν πρώτη πολιτεία ποὺ ἔκαναν σταθμὸ ἡ Μίσκα Ζαλόφυ ἐπῆγε τὴ Μαριὰ σ' ἕναν παλιατζῆ ποὺ ἦταν τακτικὸς προμηθευτὴς τῶν Ἀτσιγγάνων καὶ τῆς ἀγόρασε ἕνα κόκκινο μισοφόρι καὶ ἕνα μαῦρο βελουδένιο μπούστο χρυσοκέντητο. Ὁ Ζάκης τῆς ἀγόρασε γιὰ δῶρο μιὰ ἁλυσίδα, γι' ἀνάμνηση ἐκείνης ποὺ τῆς εἶχε κλέψει ἄλλοτε ἡ μοχθηρὴ Ναφτὲ καὶ πασούμια ἀπὸ δέρμα κόκκινο. Αὐτὰ ὅλα τῆς τὰ ἐχάρισαν. Μὲ τὶς δικές της ὅμως οἰκονομίες ἀγόρασε μιὰ ριγωτὴ πολύχρωμη ποδιά, ποὺ εἶχε καὶ τὰ ἑπτὰ χρώματα τοῦ Οὐρανίου Τόξου ἐπάνω της, ἕνα λεπτὸ χρυσοκεντημένο πουκαμισάκι, κορδέλλες γιὰ τὰ μαλλιά της, ἕνα πολυτελέστατο ντέφι καὶ κάμποσες σειρὲς χρυσᾶ φλουριὰ γιὰ νὰ στολίζη τὸ κεφάλι της. Ὅλα αὐτὰ βέβαια δὲν ἦταν καινούργια, μὰ ποιά Τσιγγάνα φόρεσε ποτὲ καινούργια φορέματα;

(Ἀκολουθεῖ) ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΕΛΛΑΔΑ

Χαῖρε τῶν δώδεκα Ὀλυμπίων χώρα,
Τῆς ὁμορφιᾶς καὶ τῆς ἀνδρείας μητέρα·
Γιὰ σὲ λαμπρὰ θὰ φέγγουν στὸν αἰθέρα
Τῆς αἰωνιότητας τἀμάραντα τὰ δῶρα.

Ἡ γῆ σου ἡ εὐλογημένη ἡ καρποφόρα
Ἀπ' τοὺς Δελφοὺς στὴν Ὀλυμπία πέρα
Μὲ ὑπομονὴ προσμένει τὴν ἡμέρα
Τοὺς θησαυροὺς νὰ δώσῃ ἡ χρυσοφόρα.

Καὶ τότε ξεπετιοῦνται φεγγοβόλοι
Ἑρμῆδες, Ποσειδῶνες, διασκοβόλοι,
Τῆς δόξας σου σημάδια στὸν αἰῶνα.

Ὁ ἥλιος σου γιὰ πάντα θὰ σοῦ βάνῃ
Χρυσῆ κορῶνα, φωτερὸ στεφάνι.
Χαῖρε, Ἑλλάς, χώρα τοῦ Παρθενῶνα.

Λευκὴ Καμέλια [Α]

ΜΙΚΡΟΙ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΙ

Εἶχα φτάσει σὲ μιὰ ἡλικία ποὺ νόμιζα πιὰ ὅτι μεγάλωσα.

Εἶχα ἀρχίσει νὰ μὴν πολυθέλω γιὰ παρέα ἕνα δυὸ συμμαθητές μου ποὺ ἕως τότε πηγαίναμε *τακτικὰ μαζί, ἀλλὰ ποὺ* τώρα μοῦπεφταν λίγο. . . μικροί, γιατὶ ἔτυχε νὰ εἶναι κάπως νεώτεροί μου.

Τώρα ἐπεδίωκα νὰ σχετισθῶ μὲ παιδιὰ μεγαλύτερης ἡλικίας ἀπὸ μένα. Παρακολουθοῦσα προσπάντων κάτι νεαροὺς ποὺ μόλις πρὸ ὀλίγου εἶχαν φορέσει μακρυὰ πανταλόνια κι' ἔκαναν τοὺς «λιμοκοντόρους».

Σιγὰ-σιγά, κατάφερα νὰ γνωριστῶ μ' ἕναν ἀπὸ δαύτους—Νῖκο τὸν ἔλεγαν—καὶ θεωροῦσα πιὰ πολὺ τιμητικὸ νὰ πηγαίνω μαζί του. Μοῦ φαινόταν πὼς κοντά του μεγάλωνα κι' ἐγώ . . . ὁριστικῶς!

Ἐντωμεταξὺ ἔβλεπα κάπου - κάπου, ἀπὸ μακρυά, καὶ τοὺς παλιούς μου φίλους, τοὺς «μικρότερους». Τὰ καϊμένα τὰ παιδιά! Θᾶλεγε κανεὶς πὼς εἶχαν χάσει τὰ νερά τους ἀπὸ τότε ποὺ τοὺς ἄφησα.

Μιὰ μέρα, κάνοντας τὸν περίπατό μας ὁ Νῖκος κι' ἐγώ, συναντήσαμε μερικοὺς φίλους του, «μεγάλους» σὰν κι' αὐτόν.

—Ἔλα νὰ σὲ γνωρίσω καὶ μαζί τους, μοῦ εἶπε κι' ἔτρεξε ἀμέσως κοντά τους, ἐνῶ ἐγὼ τὸν ἀκολουθοῦσα κάπως διστακτικά.

Ὡστόσο ἄρχισαν οἱ παρουσιάσεις.

Ἀλλὰ τί βλέπω ξαφνικά;

Γιατὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ «μεγάλοι» φίλοι τοῦ Νίκου μὲ κοιτάζουν παράξενα, εἰρωνικά, σχεδὸν μὲ οἶκτο, καὶ μόλις καὶ μετὰ βίας μοῦ δίγουν τὸ χέρι; Ὁ ἕνας μάλιστα, ὁ μεγαλύτερος ἀπ' ὅλους, ποὺ φαινόταν σὰν ἀρχηγὸς τῆς παρέας, παίρνει τὸ Νῖκο ἰδιαιτέρως καὶ τοῦ λέει μὲ ὕφος ἐπιτιμητικό:

— Μὰ τί; *Τώρα καὶ μὲ τὰ μωρὰ θὰ* μᾶς βάλῃς νὰ κάνουμε παρέα; Ποῦ τὸν βρῆκες πάλι ἐτοῦτον;

Εἶχε μιλήσει ἀρκετὰ δυνατὰ καὶ τὸν ἄκουσα καλά. Δὲ θὰ ξεχάσω τὴν ἐντύπωση ποὺ μοῦκαναν τὰ λόγια του. Δὲν ἤξερα ἂν ἔπρεπε νὰ μείνω ἢ νὰ φύγω.

Ἐπὶ τέλους πῆρα τὴν ἀπόφαση.

—Ἐμένα μὲ συγχωρεῖτε, τοὺς εἶπα, ἔχω κάπου νὰ πάω. Γειά σας!

Κι' ἐνῶ ὁ Νῖκος μοῦρριχνε μιὰ ματιὰ ἀμηχανίας καὶ συμπάθειας μαζί, ἐγὼ τοὺς ἄφησα ὅλους εὐθὺς κι' ἔφυγα μὲ γρήγορο βῆμα. Μέσα μου ὡστόσο ἔνοιωθα κάτι σὰν ἀνακούφιση.

Ἄχ! Καλοί μου παλιοὶ φίλοι, «μικρότεροι»! Θὰ δεχτῆτε ἄραγε ξανὰ στὴ γλυκειά σας μικρὴ παρέα ἕναν ἀποτυχημένο καὶ μετανοιωμένο «μεγάλο»;

Ἀδολὰρ [Α]

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΨΥΧΗ

Ὥρα μαθήματος. Ζέστη ἀνυπόφορη. Ὅλοι κουρασμένοι, ζαλισμένοι, προσπαθοῦμε νὰ παρακολουθήσουμε τὸ μάθημα. Κι' *ὁ καθηγητής μας ἐξακολουθεῖ*: «. . . Λοιπόν, παιδιά, ὁ Δάντης ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς κορυφαίους τῆς. . .», ξαφνικὰ σταματᾶ. Μιὰ φωνὴ ἀκούστηκε. Κάποιος μαθητὴς ἀστειευόμενος εἶχε φωνάξῃ.

Ὁ καθηγητὴς θυμωμένος ρωτᾶ:

— Ποιὸς φώναξε, νὰ τὸ εἰπῇ μόνος χωρὶς ἀναχρίσεις καὶ δὲν θὰ τιμωρηθῇ.

Καμμιὰ ἀπάντηση.

Ξαναρωτάει. Ἀλλὰ καὶ πάλι βουβαμάρα ἀπλώνεται στὴν τάξη.

— Ντροπή, λέει τότε, ντροπή, νὰ ὑπάρχουν μαθηταί, Ἕλληνες, καὶ νὰ μὴν *ὁμολογοῦν ἕνα τους σφάλμα ἀπὸ φόβο* μὴ τιμωρηθοῦν!

Δὲν εἶχε τελειώσει καλὰ-καλὰ κι' ἕνας μαθητὴς σηκώνεται καὶ λέει θαρρετά.

—Ἐγὼ φώναξα, κύριε.

Ὁ καθηγητής, νευριασμένος τοῦ λέει:

— Νὰ φύγῃς γρήγορα ἀπὸ τὸ μάθημα. . . Ἐπὶ τέλους!

Ἀλλὰ τὴ στιγμὴ ποὺ ἄνοιγε τὴν πόρτα, ἕνα παιδὶ ἀπὸ τὰ τελευταῖα θρανία σηκώθηκε κι' εἶπε·

— Κύριε καθηγητά, ἐγὼ φώναξα, κι' ὄχι ὁ . . . Ν.

Ὁ καθηγητὴς ἔμεινε ἔκπληκτος!

— Τί συμβαίνει λοιπόν; ρωτᾶ.

Κι' ὁ πρῶτος μαθητὴς τοῦ ἐπαντᾶ.

— Κύριε καθηγητά, δὲν φώναξα ἐγὼ ἀλλὰ εἶπα ἔτσι γιὰ νὰ μὴ φανῇ ὅτι ὑπάρχει ἔστω κι' ἕνας κάπως δειλὸς Ἕλλην.

— Καὶ πράγματι παιδί μου δὲν ὑπάρχει, εἶπε ὁ καθηγητὴς συγκινημένος καὶ συγχώρησε τὸν αἴτιο.

Ρεπόρτερ [Γ]

Η ΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΑΜΜ

Ἕνας Ἰνδὸς σοφός, διδάσκοντας μιὰ μέρα τοὺς μαθητές του, εἶπε ὅτι μυστικὲς δυνάμεις ποὺ ἐμεῖς δὲν τὶς βλέπουμε δημιουργοῦν τὸν κόσμο.

Τότε ἕνας μαθητὴς τὸν ἔκοψε:

— Δάσκαλε, εἶπε, δὲν μπορῶ νὰ τὸ καταλάβω αὐτό. Ποῦ βρίσκονται αὐτὲς οἱ δυνάμεις ποὺ δὲν μποροῦμε νὰ τὶς δοῦμε;

—Κόψε καὶ φέρε, παιδί μου, ἕνα φροῦτο ἀπὸ κεῖνο τὸ δέντρο, εἶπε ὁ σοφός.

Ὁ νέος ἐξετέλεσε τὴν παραγγελία.

— Κόψε, τώρα τὸν καρπὸ στὰ δύο, συνέχισε ὁ Ἄμμ. Τί βλέπεις μέσα;

— Μερικοὺς σπόρους, ἀπάντησε ὁ μαθητής.

— Σπάσε τοὺς σπόρους. Τί βλέπεις μέσα;

—Ἀπολύτως τίποτα, δάσκαλε.

—Ἔ! λοιπὸν παιδί μου, εἶπε τότε ὁ σοφός, ἐκεῖ ποὺ ἐσὺ δὲν βλέπεις τίποτα, ἐκεῖ μέσα κρύβεται ἕνα ὁλόκληρο μεγάλο δένδρο.

(Παράφραση) *Μαϊμουδίτσα* [Β]

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Νῖκος στὴν ἀδερφή του:

—Ἄννα, φέρε μου ἕνα ποτήρι νερό, μὰ ἔλα καὶ σὺ μαζί γιατὶ ἔχω νὰ σοῦ πῶ κάτι.

Πρόμαχος τῆς Ἐλευθερίας

***

— Μαμά, ἐγὼ ξέρω νὰ μετράω στὰ δάχτυλά μου ὡς τὰ δέκα.

—Ἐγὼ ξέρω ἕνα παιδὶ στὴν ἡλικία σου, ποὺ μετράει ὡς τὰ τριάντα.

— Πῶ, πῶ! καὶ ποῦ τὰ βρίσκει τόσα δάχτυλα;

Γελαστὸς Ἀντιπλοίαρχος

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Μαμμά, ἰδὲς ἕναν κάκτο [ποὺ περπατεῖ!!

Ἀντεγράφη καὶ ἀνεκοινώθη ὑπὸ τοῦ **Μυγχάουζεν**

Παρακαλῶ πολὺ ὅσους χρωστοῦν τὴ συνδρομή τους νὰ τὴ στείλουν τὸ γρηγορώτερο. Ἂς ἔχουν ὑπ' ὄψει τους, ὅτι οἱ συνδρομὲς αὐτὲς εἶναι ὁ μόνος μου πόρος· ἡ καθυστέρηση ἑπομένως δυσκολεύει πολὺ τὸ ἔργο μου ποὺ ἀπαιτεῖ ὄχι μόνο μεγάλους κόπους, ἀλλὰ καὶ μεγάλα ἔξοδα.

ΤΑ ΕΥΣΗΜΑ ΤΟΥ 1938

Σὲ κάθε Διαγωνισμό, ἐκτὸς τῶν Βραβείων καὶ τῶν Ἐπαίνων, ἀπονέμω καὶ ἀνάλογα Εὔσημα, ποὺ ἀναγράφουνται μὲ ἀριθμὸ καὶ μ' ἕνα Ε ἐντὸς ἀγκυλῶν κοντὰ στὸ ψευδώνυμο ἢ τὸνομα τοῦ διαγωνιζομένου. Π. χ. Α' Βραβεῖον, ***Λευκοκώμαντος Αἰγιαλὸς*** [20Ε]. Στὸ τέλος τοῦ ἔτους μου (30 Νοεμβρίου) κάθε Διαπλασόπουλο πρέπει νὰ μοῦ στείλῃ Σημείωση τῶν Εὐσήμων ποὺ ἔχει πάρει στὸν ἴδιο χρόνο (ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου) μὲ τὸ γενικό τους ἄθροισμα, κι' ἐγώ, σύμφωνα μ' αὐτὲς τὶς Σημειώσεις, ποὺ τὶς ἐξελέγχω, βγάζω τἀποτελέσματα τῶν Εὐσήμων τοῦ χρόνου, δηλαδὴ δίνω τὰ Βραβεῖα καὶ τοὺς Ἐπαίνους σ' ὅσους ἔχουν πάρει τὰ περισσότερα—ἀλλὰ ἂν ἔχουν στεῖλει καὶ Σημείωση, γιατί, κατὰ τὸν κανονισμό, ὅσοι δὲν στεῖλουν, ἐπειδὴ θεωροῦν τὸν ἀριθμὸ τῶν Εὐσήμων τους ἀσήμαντο, δὲν ἀναφέρουνται σε' Ἀποτελέσματα. Ἐξαίρεση γίνεται μόνο γιὰ ὅσους ἔχουν ἀριθμὸ ποὺ τοὺς δίνει δικαίωμα Βραβείου, μὲ *τὴν ὑπόθεση πὼς μπορεῖ νὰ ἔστειλαν* Σημείωση καὶ νὰ χάθηκε.

Αὐτὸ κάνω σήμερα γιὰ τὰ Εὔσημα τοῦ 1938. (Ἀποτελέσματα Διαγωνισμῶν ποὺ δημοσιεύθηκαν ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1937 ἕως 30 Νοεμβρίου 1938). Κι' ἰδοὺ ἡ ἀπονομὴ τῶν Βραβείων σύμφωνα μὲ τὶς Σημειώσεις ποὺ ἔλαβα κι' ἐξακρίβωσα:

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: ***Δοξασμένο Ἀκρωτήρι***, 189.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: ***Σίφουνας***, 188.—***Σαρπηδὼν*** (μὲ δυὸ ψευδώνυμα) 171.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: ***Πρόμαχος τῆς Ἐλευθερίας***. 169.—***Γκάλικ***, 156.—***Ἡλιοπερίχυτη***, 148.

ΕΠΑΙΝΟΣ: Ἀττὲ Ἰρόμ, 141.—Ἀπλὴ Ζωή, 136. —Ἀνθρωπάκος, 134.—Μικρούλα Τραλαλά, 128.—Ἀφανὴς Ἥρως, 118.—Δόνιφαν, 111.— Μερσεντές, 102.—Εὐάννα, 102. — Ὀρεινὸς Κερκύρας, 101.—Ἀρτανιάν, 101.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ: Συριανός, 90. —Αἶνος, 84.—Βασίλισσα Νεφερτίτι, 70. —Στέφανος τῆς Δόξης, 63.—Δοξασμένο Νησί, 57.— Ραμνουσία Ἄρτεμις, 52.—Σκυριανόπουλο, 48. — Ἴσις, 44.—Τόμπολα, 40.

Ὅσοι ἔχουν κάτω ἀπὸ 40, ποὺ εἶναι πάρα πολλοί, δὲν ἀναφέρονται. Γιατὶ οἱ λαβόντες Εὔσημα τὸ 1938 ὑπερβαίνουν τοὺς 350.

Γενικὲς Στατιστικὲς τῶν Εὐσήμων, ποὺ πολὺ μ' ἐβοήθησαν στὴν ἐξαγωγὴ τῶν Ἀποτελεσμάτων, μοῦ ἔστειλαν οἱ ἑξῆς: ***Γκάλικ*** [30Ε], ***Αἶνος*** [30Ε], ***Πρόμαχος τῆς Ἐλευθερίας*** [30Ε], ***Ἡλιοπερίχυτη*** [25Ε], ***Σκυριανόπουλο*** [25Ε], ***Σίφουνας*** [25Ε], ***Λευκὴ Καμέλια***. [20Ε], ***Πυχτοτραγούδο*** [20Ε], ***Δοξασμένο Ἀκρωτήρι*** [20Ε], ***Σαρπηδὼν*** [20Ε], ***Τόμπολα*** [20Ε] καὶ ***Ἄσπρος Γλάρος*** [20Ε].

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀθῆναι 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 19 Ἰουνίου 1939

Τὸ ἐρχόμενο φυλλάδιο, πρῶτο τοῦ Ἰουλίου, θὰ εἶναι δωδεκασέλιδο. Θὰ ἔχῃ διήγημα τῆς κυρίας Καρανικόλα, ποίημα τοῦ κ. Στασινοπούλου, Νέα Περίεργα κι' ἄλλα πολλά.

Μερικοί, ποὺ ἔχουν δυὸ καὶ τρία ψευδώνυμα, τὰ μεταχειρίζουνται ὅλα στὸν ἴδιο Διαγωνισμό—π.χ. τῶν Δύσεων—καὶ σ' ἕνα τους λυσόχαρτο βάζουν τὸ ἕνα, σὲ ἄλλα τὸ ἄλλο. Αὐτὸ δὲν ἐπιτρέπεται. Μόνο μ' ἕνα ψευδώνυμο — μὲ ὅποιο θέλει, ἂν ἔχῃ πολλά — μπορεῖ κανεὶς νὰ λαβαίνῃ μέρος σ' ἕνα Διαγωνισμό. Στὸν ἑπόμενο, ἢ σ' ἄλλον σύγχρονο, ἂν θέλῃ, ἂς βάζῃ ἄλλο. Στὸ ἑξῆς λοιπόν, ὅταν βλέπω λυσόχαρτα ἢ Συλλογὲς Ἀσκήσεων τοῦ ἴδιου Διαγωνισμοῦ, μὲ διάφορα ψευδώνυμα τοῦ ἴδιου προσώπου, δὲν θὰ λαβαίνω ὀπ' ὄψι μου κανένα καὶ καμμιά.

Μόνα Δίζα κι' ἡ *Λευκὴ Καμέλια*, καὶ ἡ *Ἴσις*, μοῦ ἔστειλαν μὲ τὴν καταγγελία τους καὶ τὸ γαλλικὸ αὐτὸ ποίημα τοῦ Jean Aicard, κι' εἶδα πόσους καὶ ποιοὺς στίχους εἶχες πάρει στὴν ἀπάντησή σου στὴ Μικρὴ Κυριακή. Γι' αὐτὸ σὲ ὑπερασπίσθηκα. Ἐπιτρέπεται, νομίζω, νὰ παρεμβάλλῃ κανεὶς σ' ἕνα ἔργον του κάτι ποὺ θυμᾶται ἀπὸ ἕνα ποίημα, καὶ μάλιστα ὅταν εἶναι ξένο καὶ μεταφράζῃ ὁ ἴδιος τοὺς στίχους. Ὡστόσο θὰ ἤσουν πιὸ ἐν τάξει, καὶ βέβαια δὲν θὰ ἔχανες τίποτα—οὔτε τὸ βραβεῖο—ἂν ἔγραφες μέσα σὲ δυὸ παύλες: «ὅπως λέει ἕνας ποιητής», καὶ παρακάτω «ὅπως λέει ὁ ἴδιος ποιητής»... Ἔτσι νὰ κάνῃς στὸ ἑξῆς καὶ σύ, ὅπως κάνουν ἄλλωστε ὅλοι οἱ συγγραφεῖς, ὅταν στὸ δικό τους παρεμβάλλουν κάτι ξένο.

Πολὺ μ' εὐχαρίστησε, *Μάκη*, τὸ ἐνδιαφέρον γράμμα σου, καθὼς κι' ἡ φωτογραφία σου μὲ τὸν ἀδελφό σου καὶ μὲ τοὺς φίλους σου. Ναί, τώρα θὰ μοῦ ξαναγράψῃς ἀφοῦ τελειώσῃ *αὐτὴ ἡ μελέτη ἀποῦ* θὰ κρίνῃ τὴν τύχη πολλῶν». Συγχαρητήρια γιὰ τὴ νίκη τῆς φάλαγγάς σας. Ὁ πληθυντικὸς αὐτῶν τῶν ἄρσενικῶν στὴ δημοτική εἶναι καὶ *ἐς*, εἶναι καὶ *ἄδες*: *μαθητὲς καὶ μαθητάδες, ποιητὲς καὶ ποιητάδες*. Ὁ γνησιώτερος, ὁ πιὸ δημοτικός, τόπος, εἶναι *ἄδες*. Μερικὰ ὅμως ὀνόματα κάνουν μόνο *ἐς*: *σαλπιχτὲς*, ὄχι *σαλπιχτάδες*, ὅπως *λοχίες, ταμίες* κτλ.

Πολὺ καλὰ σοῦ εἶπε ἡ μαμμά σου, *Μαίρη Σφυρῆ*: τὰ καλὰ παιδιὰ προκόβουν καί, μεγαλώνοντας, ἔχουν ὅ,τι θέλουν κι' ἐπιθυμοῦν, σὰ νὰ εἶχαν τὸ μαγικὸ κρομμύδι τοῦ Γιανάκη. Κάτι τέτοιο σᾶς ἔγραψε σὲ μιὰ Ἐπιστολή του κι' ὁ κ. Φαίδων. Χαίρω πολὺ ποὺ ἀπὸ τότε ποὺ μοῦ ἔγραψες γιὰ πρώτη φορά, ἔμαθες πολλὰ γράμματα, ὅπως θὰ τὸ βλέπω κι' ἀπὸ τὸ δαυτερο γράμμα σου. Σοῦ ἔστειλα τὸ βιβλίο τοῦ κ. Ξενοπούλου. Αὐτὸ βέβαια θὰ τὸ διαβάσῃ τώρα ἡ μαμμά· ἐσὺ ἅμα μεγαλώσῃς.

Δυποῦμαι πολύ, *Παλιάτσο*, ἀλλὰ γράμμα σου μὲ 30 δραχμὲς ἀπὸ τὴν Πάτρα δὲν ἔλαβα ὡς σήμερα. Φαίνεται ὅτι κάποιος μοιρίσθηκε τὰ ἐσώκλειστα γραμματόσημα καὶ τὸ σούφρωσε. Γι' αὐτὸ σᾶς λέω πάντα νὰ προτιμᾶτε τὴν ταχυδρομικὴ ἐπιτάγή, ὅσο μικρὸ κι' ἂν εἶναι τὸ ποσόν. Καθὼς εἶδες, μιὰ ἀπὸ τὶς Μαγικὲς Εἰκόνες σου δημοσιεύθηκε. Ἡ «Φιλία» θὰ δημοσιευθῇ στὸ ἐρχόμενο.

Ἴσις, γιὰ νὰ καταλάβῃς καλύτερα τὴν «Ὀδὴ εἰς τὴν Σελήνην», τὸ ποίημα τοῦ Σολωμοῦ ποὺ τόσο σοῦ ἄρεσε, σοῦ δίνω αὐτὴ τὴν ἐξήγηση: Ὁ ποιητὴς κάθεται νύχτα σ' ἕνα γοητευτικὸ ζακυνθινὸ ἀκρογιάλι μ' ἕνα φίλο του, ποὺ παίζει ὡραία κιθάρα. Ἀντικρύ τους ἔχουν τὸ χαριτωμένο βουνὸ Σκοπός, ποὺ ἡ πρὸς τὴ θάλασσα ἄκρη του εἶναι ἀνατολική, κι' ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ σημεῖο προβάλλει μιὰ στιγμὴ τὸ φεγγάρι. Αὐτὸ ἐνθουσιάζει τὸν ποιητή, ποὺ προτρέπει τὸ φίλο του νὰ τὸ ὑμνήσουν, ὅπως λέει τὸ ἔκανε συχνὰ κι' ὁ Ὀσσιάνος, ὁ γέρος τυφλὸς ποιητὴς μὲ τὴν ἄσπρη γενειάδα. Τὸ ποίημα εἶναι θαυμάσιο. Τὰ νοήματά του δὲν εἶναι βέβαια σπουδαῖα καὶ μερικές του λέξεις δὲν εἶναι ὄμορφες (ἐμψυχεῖς, παρηγορίζεις, λαμπίζεις). Ἀλλὰ τὸ σύνολο εἶναι ἀληθινὴ μουσική. Γι' αὐτὸ προπάντων ὑποβάλλει καὶ συγκινεῖ τόσο.

Σίφουνα, ἀπαντῶ σὲ μερικὰ ἀπ' ὅσα μοῦ γράφεις σὲ δυὸ γράμματά σου ἀπὸ 21 καὶ 30 Μαΐου. Εἶδα κι' ἐγὼ στὶς ἐφημερίδες τἀποτελέσματα τοῦ δραματικοῦ καλοκαιρινεῖου διαγωνισμοῦ καὶ χάρηκα γιὰ τὴ βράβευση τοῦ παλιοῦ μου φίλου κ. Μαρσέλλου, ποὺ ὅταν ἦταν παιδί — καὶ πόσο καλὸ παιδί! — ἐργαζόταν ὡς ὑπάλληλος στὸ γραφεῖο μου. Τὸ ἴδιο εἶχα μιὰ φορὰ καὶ τὸν ἀγαπητό μας κ. Σαφρᾶ, ποὺ τὸ ψευδώνυμο ὅμως *Νάρκισσος* δὲν ἦταν ποτὲ δικό του, παρὰ ἄλλου γνωστοῦ καὶ παλιοῦ μου φίλου. Καὶ, ὁ κ. Γρόλλιος, μὲ τὸ ψευδώνυμο *Δυσόχαρτο*, ἐνῶ ἔγραφε ἀκόμα στὴ *Σελίδα*, ἔγινε καὶ *συνεργάτης μου*, προπάντων μὲ κάτι ὡραῖες μεταφράσεις. Σὲ συγχαίρω γιὰ τὸ βραβεῖο ποὺ πῆρες στὴν Γαλλικὴ Ἀκαδημία, τόσο τιμητικό, ἀφοῦ εἶχες συναγωνιστὲς μεγάλους, φοιτητές. Κι' εἰς ἀνώτερα!

Δὲν εἶναι ζήτημα, *Ἀδολάρ* ἀγνή, εὐχαρίστηση καὶ χαρά, μὰ καὶ περηφάνεια, αἰσθάνεται κανένας ὅταν βλέπῃ δημοσιευμένο κάτι ποὺ ξέρει πὼς εἶναι δικό του ἐντελῶς. Δυστυχῶς, μερικὰ παιδιὰ καμαρώνουν κι' ὅταν κάποτε κατοροθώνουν νὰ περάσουν γιὰ δικό τους κάτι ξένο. Ἔ, δὲν εἶναι καὶ τόσο ἀνεξήγητο, ἀφοῦ καὶ μεγάλοι ἐπιτρέπουν καμμιὰ φορὰ στὸν ἑαυτό τους αὐτὴ τὴν ἀμφίβολη εὐχαρίστηση. Κρούσματα, βλέπεις, λογοκλοπίας ἔχουν σημειωθεῖ κατὰ καιροὺς καὶ στὸ φιλολογικὸ κόσμο. Ἔκτακτο φυλλάδιο γιὰ τὰ Ἑξηντάχρονά μου, ὅπως εἶπα καὶ στὸ προηγούμενο, θὰ ἐκδώσω· ἀλλὰ ἔνναια σου καὶ δὲν θὰ παραμελήσω γι' αὐτὸ τὰ τακτικά.

Σκυριανόπουλο, «ἀστερισμὸς» (γαλλ. constellation) δὲν εἶναι οὔτε οὔτε νέφος. Εἶναι ἀπλούστατο ἕνα σύμπλεγμα, μιὰ πλειάδα ἀπὸ διαφόρους ἀπλανεῖς ἀστέρες, ποὺ σχηματίζουν στὸν οὐρανὸ ἕνα σχῆμα, τετράγωνο, τραπέζιο, τρίγωνο, ρόμβο, σταυρὸ καὶ καθεξῆς. Κάθε ἀστερισμὸς ἔχει τὸνομά του: Μεγάλη Ἄρκτος, Μικρὰ Ἄρκτος, Ὠρίων, Πήγασος, Κένταυρος κτλ. Μὰ καὶ τὰ χωριώτερα ἄστρα κάθε ἀστερισμοῦ ἔχουν ἐπίσης τὸνομά τους: Σείριος, Βέρας, Πολικός, ἢ ὀνομάζουνται μὲ γράμματα, ἄλφα, βήτα, γάμα κτλ. Μοῦ κάνεις ἄλλες δυὸ ἐρωτήσεις ποὺ σ' αὐτὲς ἔχω ἀπαντήσει χίλιες φορές: τί θὰ πῇ «χωριστὸς στίχος» στὶς Μ. Ἀγγελίες καὶ ποιὲς θεωροῦνται ὀρθὲς λύσεις. Δὲν διαβάζεις λοιπὸν τὴν Ἀλληλογραφία μου, μόνο

ο' ἐνδιαφέρει ποιὸς τὴ γράφει ; ('Εγὼ τὴ γράφω, ποιὸς ἄλλος ;) Καλὴ ἡ στατιστική σου τῶν ψευδωνύμων, ποὺ δείχνει πὼς περισσότερα ἀγόρια (129) λαβαίνουν μέρος στὴν κίνηση ἀπὸ κορίτσια (95). Τὰ σκίτσα σου ἀκατάλληλα. 'Ο Μῶλος μοιάζει μὲ γεωγραφικὸ χάρτη, κι' ἡ Γαρυφαλιὰ πολὺ στοιχειώδης.

Χαίρω πολύ, ***Βασιλική Παπαγιαννοπούλου***, ποὺ ἀποφάσισες νὰ μπῆς καὶ στὴν κίνηση. Κι' ἄλλα, βλέπεις «ζωηρὰ κοριτσάκια» δέκα χρονῶν μοῦ γράφουν καὶ λαβαίνουν μέρος στοὺς Διαγωνισμούς. 'Αλλὰ γιὰ νὰ σοῦ ἐγκρίνω τὸ ψευδώνυμο ποὺ διάλεξες—κι' εἶναι πολὺ καλό—πρέπει νὰ μοῦ στείλῃς 10 δραχμὲς, κι' ἄλλες 6 γιὰ νὰ λάβῃς τὸν 'Οδηγό. Πρόσεχε ἄλλη φορά. Εἶδες τί κακὲς συνέπειες μπορεῖ νὰ ἔχῃ κι' ἕνα τσίμπημα βελόνας, ὅταν μολυνθῇ...

Γιατί, ***Θανασούλη Ζάχο***, δὲν μοῦ ἔγραψες ποτέ ; Μαθαίνω ὅτι παίρνεις ὅλο ἄριστα στὴ πρώτη τάξι τοῦ Γυμνασίου, καὶ τέτοιους φίλους θέλω νὰ ἔχω. Μαθαίνω ἐπίσης ὅτι τώρα εἶσαι πολὺ φρόνιμος καὶ ὅτι χάρηκες ποὺ ἦρθε ὁ Λαγὸς στὴ Θεσσαλονίκη.

Σ' ἄλλους δὲν ἔχω σήμερα τόπο νὰ ἀπαντήσω. Πολλὰ, πολλὰ γράμματα φύλαξα γιὰ τὸ ἐρχόμενο.

Τὰ δεμένα ἀντίτυπα τῆς «***Ἰονίου Ἀνθολογίας***» («Ξενόπουλος») ποὺ ὁ κ. Μινῶτος σᾶς τὰ ἔδιδε 55 δραχμὲς, ἐξαντλήθησαν. Δὲν ὑπάρχουν πιὰ παρὰ ἄδετα πρὸς δρ. 40. 'Αλλ' ἂν θέλῃ κανένας τὸ τεῦχος του δεμένο, μπορεῖ νὰ στείλῃ 25 δραχμὲς γιὰ τὸ δέσιμο (65 τὸ ὅλον)· θὰ περάσουν ὅμως καμμιὰ δεκαριὰ ἡμέρες ὥς νὰ τὸ λάβῃ, γιατὶ θὰ δεθῇ χωριστά.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

'Απορρίπτονται : «Χαρακτηρισμὸς τοῦ Δημοσθένους» τοῦ ***Χαρ. Δυγκούση***. Δὲν δημοσιεύονται κομμάτια συνδρομητῶν ποὺ δὲν ἔχουν ψευδώνυμο. 'Οπωσδήποτε ἀκατάλληλο γιὰ τὴ Σ.Σ.Σ. γλῶσσα σχολαστική.—«Συνέπειες» τοῦ ***Ρομπὲν τῶν Δασῶν***. 'Ακατάλληλο γιὰ τὴ σελίδα. Εἶναι μετάφραση ἢ διασκευή ; — «"Ανοιξη» τοῦ ***Νυχτοτραγουδοῦ***. Πολὺ κοινό.—«'Ο ἀδερφούλης μου» τοῦ ***Συνανηστῆρι***. Κάπως ἀπίθανο. — "Ηθελε γράψιμο μὲ περισσότερο χιοῦμορ γιὰ νὰ γίνῃ πιστευτό.—«Πάσχα γιὰ μιὰ φτωχὴ ὑπαρξι» τοῦ ***'Ανθοῦς τῆς 'Ανατολῆς***. 'Υπερτραγικό. — Πῶς σκέπτεσθε ἐσεῖς, παιδιά, τέτοια φοβερὰ πράγματα!—«'Ανέκδοτο» τοῦ ***Β. Λήρ***. Πολὺ γνωστό. — «Μπροστὰ στὸν 'Εσταυρωμένο τοῦ ***Ρ. τ. Δ.*** Γλῶσσα ἀνώμαλη. Καθυστερημένο.—«Θλιμμένο Πάσχα» τοῦ ***Κατασκόπου 33***. Κι' αὐτὸ σπαραξικάρδιο. 'Αποφεύγετε αὐτὰ τὰ τόσο τραγικά. — «Νοσταλγία» τοῦ ***Παλιάτσου***. Νοσηρό. 'Απαισιόδοξο σὲ ὑπερβολικὸ σημεῖο. — «'Εν τρισὶν ἡμέραις» τοῦ ***Οὐώβερλεῦ***. Ὡραιότατο, ἀλλὰ ἤρθε κάπως ἀργά. "Αν θέλῃ ὁ ***Οὐ***. τὸ κρατῶ γιὰ τοῦ χρόνου.— «Πάρα πολλὰ ὀνόματα» τοῦ ***Αἴγιν. Γλάρου***. Πολὺ γνωστά. «Τὸ πλοῖο ποὺ φεύγει» τοῦ ***Δερβενάκια***. 'Ατεχνο. 'Αδικαιολόγητη ἡ τόσο μεγάλη ἀπελπισία τῆς μάννας ἐπειδὴ ὁ γιός της πάει στὴν 'Αθήνα γιὰ δουλειά. — «Οὐαὶ γραμματεῖς» τοῦ ***Συριανοῦ***. Καθυστερημένο.

Μένουν πρὸς κρίσιν τὰ κομμάτια ποὺ ἔλαβα τὸ Μάϊο.

'Η Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της : ***'Αϊνστάϊν*** (φυλλάδιο ἑστιαλα· τιμολόγιο τῶν Μ. 'Αγγελιῶν δημοσιεύεται σιγνὰ κάτω ἀπ' τὸν τίτλο : «ἡ λέξις 60 λεπτὰ» κτλ.) ***Ταγματάρχην*** (τὰ κομμάτια σου θὰ κριθοῦν μ' ἐπιείκεια σὰν πρῶτα, ἀλλὰ γιὰ νὰ δημοσιευθοῦν, ἔννοεῖς, πρέπει νὰ ξίξουν τουλάχιστο ἕνα [Γ] ἄλλη φορὰ μὴν κόβῃς τὰ λυσόχαρτά σου· καὶ μιὰ μόνο λύση νὰ ἔχῃ, τὸ λυσόχαρτο πρέπει νὰ εἶναι ἀκέραιο·) «***Ζουρλοσταρέανν***» (καλῶς νὰ ἔλθετε· ἡ καθηγήτριά σας, φαίνεται δὲν ἀγαπᾶ τὴ δημοτική·) ***Μυγχάουζεν*** (τὰ ἔλαβα ὅλα· τὸ Εἶκ. Παιδ. Πνεῦμα σου δημοσιεύεται σήμερα· θὰ δημοσιευθῇ κι' αὐτὸ ποὺ μοῦ στέλνεις τώρα·) ***Μορφέα*** (σύντομο τὸ γραμματάκι σου, ἀλλὰ μετὰ τοὺς Διαγωνισμοὺς ἐλπίζω νὰ μοῦ γράψῃς κι' ἐκτενέστερο· ἔλαβα καὶ τὶς λύσεις·) ***Δημ. Καραγιάννην*** (ὁ γρῖφος σου γνωστότατος· ἔπειτα, 'Ασκήσεις πρὸς δημοσίευση δὲν εἶναι τώρα δεκτές· γίνεται, βλέπεις, κάθε χρόνο Διαγωνισμός, καὶ δημοσιεύεται προκήρυξη ὅπου ὁρίζεται καὶ προθεσμία· γιὰ τὶς 'Ασκήσεις τοῦ 1939 ἡ προθεσμία αὐτὴ ἔχει περάσει πρὶ πολλοῦ·) ***Πεζὸν Καβαλλάρην 'Οπαδὸν τοῦ 'Αμερικανισμοῦ*** κτλ.

Εἰς ἔσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν ***10*** Ἰουνίου θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 288ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ μέχρι τῆς 24 Αὐγούστου.

356. Λεξίγριφος

Φωνῆεν πρῶτα, σύμφωνο
Κατόπι, τέλος κάτι
Ποὺ οἱ ἄντρες βγάζουν μόνο,

Καὶ κόρη τραγικώτατη
Σὲ ὁμηρικὸ παλάτι
Κοιτάζουμε μὲ πόνο.

Ριχάρδος Λεοντέκαρδος

357. Στοιχειόγριφος

"Ημερα τὰ κυματάκια
Τοῦ Σαρωνικοῦ τὸ δέρνουν.
"Αν ἀκόμα μπῇ ἕνα γράμμα,
Τὸ φυτεύουν καὶ τὸ σπέρνουν.

Ξανθὴ Χωριατοπούλα

358. Στοιχειοτονόγριφος

Βασίλισσας δικῆς μας
Προσθέτεις μιὰν οὐρά,
Τὸν τόνο κατεβάζεις,

Καὶ πόλη στὴν 'Ηλεία
Μὲ τοῦτο μιὰ χαρὰ
Τὴν κάνεις καὶ θαυμάζεις.

Ξανθὴ Χωριατοπούλα

359. Μεταγραμματισμὸς

Κάθε ἄνθρωπος στὸν κόσμο,
Θέλοντας νὰ μᾶποκτήσῃ,
Κάνει ἀγῶνα φοβερό,

Μ' ἂν μοῦ ἀλλάξῃ τὰ δυὸ πόδια,
'Υποχθόνιο θάπαντήσῃ
Τῆς Μυθολογίας θεό.

Βόρειος Πόλος

360. Πυραμὶς

*	= Σύμφωνον.
* *	= "Ανθος.
* * * * *	= Πτηνὸν ᾠδικόν.
* * * * * * *	= 'Αρχαῖος ποιητής.
* * * * * * * * *	= 'Ο Σωκράτης.

Οἱ σταυροὶ καθέτως νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

Βόρειος Πόλος

361. Κρυπτογραφικὸν

123456782	= 'Ιστορικὴ Χώρα.
2728182	= 'Ασθένεια, καχεξία.
32382	= 'Ελάττωμα.
475482	= Πτωχεία.
52782	= Κράτος.
67612	= Τὸ ἔχει κάθε πρᾶγμα.
783282	= Πόλις.
867867	= Πέλαγος.

Καταιγὶς

362-366. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων, δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν, ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις.

φόνος, θάπτω, νοῦς, οἶκος, ἀγωγή.

Καταιγὶς

367. Διπλὴ 'Ακροστιχὶς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν κράτος τῆς Εὐρώπης, τὰ δὲ δεύτερα γράμματα, ὁλλ' ἀντιστρόφως, τὸ αὐτό.

1, Θεὸς τῶν Ρωμαίων· 2, Ρωμαῖος αὐτοκράτωρ· 3, Βαλκανικὸν κράτος· 4, Βασιλεὺς τῶν Θηβῶν· 5, Δένδρον καὶ πόλις· 6, 'Ομηρικὸς βασιλεύς.

Ριχάρδος Λεοντέκαρδος

368. Φωνηεντόλιπον

Μ-τ-φλ-δ-τ-φλ
Τρς-κ-μ-τ-ξλ.

Μουσίτσα

369. Γρῖφος

$\frac{\text{φαγ}}{\text{Τ}}$ κιαλλ' οὐκ Η

Μουσίτσα

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. 'Ασκήσεων τοῦ φυλλ. 15

158. 'Εστιατόριον ('Εστία, τὸ Ρίον).—159. Ταχίνι (τᾶ, χῖ, νῖ).—160. 'Ορφανὸς-ὀρφνός. — 161. Θήρα (ἡ νῆσος καὶ τὸ κυνήγι).—162.

Α Ν Α Σ
Ν Ω Σ Ο
Η Κ Σ Μ
Θ Μ Ι Ο Η Ι Ο Η
Α Ε Ν Τ Κ
Ρ Ω Ο Ω
Α Ν Σ Ν

163. ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ (Θήρα, "Ηρα, νόθος, γῆρας, ὄρθρος, ῥῆνος, σαργός).—164-168, Διὰ τοῦ Α : ***Σαχάρα, χάλαζα, ἄναρσα θάλασσα Φάρσαλα***. — 169. ΠΑΡΙΣ-ΙΜΕΡΑ-ΣΑΜΟΣ (ΠΙΣιδία, 'ΑΜΑρούσιον, ΡΕΜοῦνδος, 'ΙΡΟύν, ΣΑΣτίζω).—170. Ποτὲ δὲν εἶναι ἀργά.—171. ***'Η σιγὴ κόσμον φέρει*** (εἰς ιγ ιω,ος μ'ον, φ αἴρει).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[Δθ' — 373]

Σταυραετέ : θύμωσες... ἀληθινά ; ; Χαρδαλιά : καὶ... ἀθλητής ; ! Παγώνη : τετραδιάκι... αἰώνιο ; **ΣΚΥΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟ**

[Δθ'— 374]

Γκρέτα ***Γκάρμπο***, σὲ ξέρω Α... Τ....., Βρές με καὶ σύ. Τὸ καλοκαίρι στὶς Πλάτρες. Πάρκ 'Οτέλ. Στοὺς παιδικοὺς χοροὺς ἦταν καὶ ἡ: ***Βασίλισσα τῶν Δουλουδιῶν***

[Δθ'— 375]

Δημοψήφισμα Συλλόγου παρατείνω δίμηνον. Προσοχή ! . . Δ]σις : Στυλιανίδην, Poste-Restante, Βόλον. «Κατάσκοποι» : Θ'ἀποχωρήσετε ; ! ;

'Υποκόμης Σέσιλ

[Δθ' —376]

Ζουρλοπαρέα, μὲ δέχεσαι ὡς μέλος ; ἀπάντησε. Εἶμαι συμμαθήτρια.

Μικρὴ 'Αερομάχος

[Δθ' — 377]

Λάμπεθ Οὐώκ, γιατὶ τόσο ὠχρό ; ἀπὸ τὴν πολλὴ μελέτη ; — ***Σκλαβωμένη Δωδεκάνησος***, μὲ ξέχασες ;

'Αναπόφορος Γκάγκστερ

[Δθ' — 378]

«Αθηναϊκὴ Συνεροφιά», πολὺ οἰκονομικὸς ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν στὴν [Δθ'—360]. Καλῶς ἤρθατε ! . .

ΣΚΥΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

Τύποις Σεφνιάδου